

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 103:7

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Drs J. van Andel, 's-Gravenhage; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Dr K. Fernhout, Vreeland; Prof. Dr F. W. Groenheide, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr L. A. Knoppers, Amsterdam; Dr J. O. Kunst, Arnhem; Dr G. R. Kuiper, 's-Gravenhage; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marnelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; Dr J. Thijss, Meppel; Dr J. Veldkamp, Hilversum; Dr D. H. Th. Vollenhoven, 's-Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielinga, Hoofddorp; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:

Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes

Tel. No. 58 — Postrekening No. 36000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.

Voor 't Buitenland en Ned-Indië f1.50 per jaar.

Advertentie: 25 ct p. regel. — Losse nummers f0.15.

INHOUD: Pinksteren. — Uit de Schrift: Vervulde (Hand. 2:2). — Kerkelijk Leven: Mag met een verbeterd jubel-vertaling langer gesmaakt? XV. Verschillen tusschen de „aanzichten“. — Dopen: Het recht van inkwijstie. Het jure inquisitionis in werking. — Geestelijke adviezen: Speculatie. — Opvoeding en Onderwijs: Inleiding tot de theoreetische paedagogiek. Gereformeerd Schoolverband. — Literatuur en Kunst: De oorzaken van de psycho-pathologische verschijnselen in de moderne romanliteratuur (IV. (Slot)). — Uit de Buitenland: Kerkelijk Pers-strooming. — Perschouw. — Kerknieuws. — Adv.

PINKSTEREN.

Hoe moet ik Pinkster zien? En hoe den Geest begroeten?

Men zegt in deze eeuw bij voorkeur, dat Pinkster het breedtefeest is.

En men heeft daarvoor veel „bewijzen“.

Wie kent ze niet van buiten? Pinksteren — het heet daarom het breedte-feest, omdat het de dag is van de vol-wording, zegt men, en zonder andere onderscheiding te zoeken, vereenzelvt men dan de „vol-wording“ met de „verbreiding“ van hetgeen vervuld werd. Pinkster is breedte-feest; de gerijpte oogst dwingt den arbeid van wie oogsten zullen, zich uit-te-zetten; wie met één man zaait, komt met tien man maaien; bidt nu den Heere des oogstes, dat Hij arbeiders in Zijn wijngaard uitschote, zoo luidt de Pinksteroproep tot het Pinkstergebed. En „uit-stooten“ — dat is een woord, dat in de breedte wgst uitstooten, links en rechts, in de breedte. Pinksterfeest is immers de dag, reeds onder Israël, van de breedste maai; zeven maal zeven weken — het kan niet breder. En na 7 x 7 licht eindiglijk de pinksterdag; zie, hij is horizontaal: breed. — Deze dag trekt dan ook de breedste schare, onder Israël; hij vordert de breedste liturgie; hij zet de maeren uit, en ver-breedt het heilig erf, want God zelf heeft nu de breedte der aarde begeerd tot woning, om aldaar geëerd, Zijn heerlijkheid te toonen! Israël, dat naar het vleesch is, heeft dat niet afgedaan? Ach, het was God veel te smal. God wil de breedte in. Daarom breidt Hij de ambtelijke bediening uit: Galilea levert ambtsdragers, en visschers hebben een apostolaat te verduren. Daarom laat Hij den stroom des heils en der openbaring over-stroomen; buiten de nauwe bedding van Israëls volksleven laat Hij de wateren treden, opdat Gods water over Gods akker ga; de akker nu is de wereld. Ja, het is al verbreiding en verbreding. Rome wordt reanexceerd en Athene en de ver gelegenen aan de zee zullen den naam van Israëls God vernemen. Reeds groeien de boomen, die lieden van het slag van Bonifacius kappen moeten; anders van Malta geven reeds addegebroid, dat spreken zal van een barmhartige en allerbizonderste en allerchristelijken voorzienigheid, die nog scherper ziet dan het oog van de wrekende goden van den Olympus (Hand. 28:4); en over Gods zeer wijde wereld gaat een licht op, dat voor een „iegalijk mensch“ schijnen wil.

Pinkster — dat is breedte. Het is het feest, zegt men, van de tele-scope meer dan van de micro-scope. Het is meer syn-these dan preciese ontleding. Het gooit alle barrières om, het zet de wereld open, het slecht de godenbergen van Griekenland met de Jodenheuvels van Israël; want Gods uitsicht moet vrij worden; men zal geen andere goden voor Zijn aangezicht hebben. Als God voor Zijn eigen aangezicht zorgen gaat, opdat Zijn uitsicht onbelemmerd zij, dan werkt Hij in de breedte — want Gods oogen zien ver; ze zien naar de uitersten der aarde, breed, zeer breed.

En onze eeuw, die van de breedte uitzichten houdt, is nu wel zeer over het Pinksterfeest te-vreden. Hoe kan het ook anders? Neem de breedte-gedachte over, maak ze los van alle andere, en werk ze daarna uit — en ge ziet om u heen alle telescopen tegelijk in stelling brengen. Hier is de heraut van het begrip: de katholi-citeit van het christendom, die zijn pinkster-preek bondt. Daar is het de man, die u komt op-schrikken met de vraag, of gij nu nog niet be-grepen hebt, dat Stockholm ligt in het verlengde

van de lijn, die loopt over Jeruzalem, Philipp, Corinth, Athene, Rome, Constantinopel, Witten-berg, Genève, Londen. Ginds staat een derde op, die den volkerenbond en het Esperanto afleest van het Pinksterprogramma, dat God hem heeft ge-spenbaard, naar hij zeker weet. En het zijn de expansieve geesten, die in onze eeuw gekroond worden, omdat zij de beste verhandeling hebben gegeven over den zin van dat breedtefeest van God: Pinksteren. Zoo althans concludeerde de jury van het jonge christendom van vandaag.

Wersprek ze nu niet, die apostelen van het evangeelie der wijde uitzichten; maar — laat ze ook niet zonder de aanvulling, die de verbreiding van hun woord. Want wie bij de breedte-gedachte blijft staan — zijn woord is nog te smal. De boodschap zelf is nog breder, dan zij hebben vernomen.

Want naast de verbreiding predikt Pinkster ook de RIJPWORDING aller dingen.

En die twee mogen wij niet scheiden.

Ziet gij den Hemelschen Landman? Mijn Vader is de Landman, zoo heeft er Eén gesproken. De Landman kan Zijn land verbreden; maar dat kan Hij doen, ook als Hij nog maar aan het zaaien toegekomen is. De verbreiding van Zijn arbeids-veld zegt mij nog niet, hoe ver het is in het jaar-geij van Zijn akkerwerk. Doch van dezen Hemel-schen Landman is nu het wonder, dat Hij tege-lijkertijd den akker uit-zet en het uur der maaiers over zijn akker hielden. Het uur der maaiers; niet meer dat der zaaiers. Pinkster is slot-act.

Dus leert Hij mij, dat ik met de breedte-ver-kondiging Zijn werk nog maar ten halve heb ge-predikt. Want Pinkster is het begin van het einde: het is niet alleen verbreiding, doch het is vooral ver-vulling. Er staat niet alleen, dat Israël geheel zal zalig worden, om mij te loeren, dat Israël nu in zijn breedsten omvang zalig wordt, geestelijk genomen, en verzameld uit Abrahamskinderen en heidenen; — doch er staat dat Israël in zijn volheid, in zijn breedheid, in zijn pleroma, ALZOO zal zalig worden. (Rom. 11:26).

Alzoo zalig worden.

De methode — die hoort er ook bij. — Alzoo. — Want God staat niet alleen in de breedte, doch Hij staat ook met groter kracht; Hij slaat den uitersten slag. — Alzoo! — Want God verbreidt niet slechts — neen, Hij consumeert ook; Hij voert de dingen al de dagen tot hun toppunt. Het is wel een laat-komer geweest en een beperkte van blik, die in de vorige eeuw kwam uitroepen met vele uitroepkens: dat de mensch iets is, dat men over-winnen moest, waarboven men uitgroeien moest. Want op Pinksterdag heeft God dat al gezegd; en niet slechts van den mensch heeft Hij aldus gesproken, doch Hij zeide het van mensch en beest, van plant en stof, Hij zette heel den kosmos onder den ban van de noodzaak der wedergeboorte aller dingen. En wie nu God ziet komen, die hoort nu eerst recht het gansche schepsel zuchten, zuchten.

Zuchten haalt men uit de diepte op; en tegelijk gaan de armen verlangend de hoogte in. Maar de breedte laat de zuchter liggen. Hij heeft meer met de intensiteit dan met de expansie te doen. — „Alzoo.“ — Want ik zeg maar de halve waarheid, als ik op Pinkster tot Gods akkerbouwers en wijngaardeniers zeg: aan het werk, tot den laatsten man toe (in de breedte), want mijn God en nu God heeft nieuwe wijngaarden zich gekocht; hij is de Heere. Waarlijk, het is maar het halve woord. Want God, die nieuwe wijngaarden kocht en mij, pinksterkind, tot mijn verbazing, Zijn koopbrieven voorlegt in gerechtigheid, Hij heeft een wonder gedaan, eer ik het wist: de nieuwe wijngaarden waren bij Hem al tot ontvan-genis bereid, dat is in Zijn taal: ze waren reeds in cultuur gebracht, toen ik en alle kuschten nog voorbij liepen en zeiden: dit is doode grond. En

zie — over alle wijnenbergen, de oude en de nieuwe, broedt de geest en broedt de gloed: alle druiven worden van nu al rijpgestoofd. Rijpgestoofd, overal. (Openbaring van Johannes). Dus ben ik niet klaar, als ik de laatste arbeiders uit-stoot, want ze moeten nu allen ook de krachtigsten zijn tot den arbeid van den Grooten Oogster. Nu wordt het meeste gevraagd; want zaaien is gemakkelijker dan oogsten. „Kinderkens, het is de laatste ure“. En in het laatste uur komt de meest gespannen arbeid. Het schijnt een hoon, op Pinksterfeest te reciteeren: die met tranen zaaien, zullen met gejuich maaien. Dat kan ik me voor-stellen van alle maaiers, die geen enkelen duim gronds in oogstijd te bewerken krijgen, dien ze niet hebben omgespit en met zweet gedrenkt, toen ze zaaiden. Maar mijn God is op Pinksterfeest haast een farao in mijn oogen: Hij vraagt van Israëls kinderen twee dingen tegelijk: ver-breiding van het werk én verzameling. Wie is tot deze dingen bekwaam? Zaaien schijnt vroeg-de, maar maaien doet op Pinkster weeten — tenzij ik geloof, dat mijn God geen farao kan zijn in der eeuwigheid — en dat de eenige troost wel moet gelegen zijn in de heilige overtuiging, dat Hijzelf de tichelsteen bakt en de stad bouwt en de druiven snijdt, de rijpgestoofde druiven der aarde; dat Hij werker is — en ik en de anderen slechts mede-arbeiders Gods.

„De akker nu is de wereld.“ — En: de akker is vooral NU de wereld.

Maar als ik dat hoor, dan zie ik, dat de akker al tot den oogst gekomen is, toen ik voor het eerst in zijn volle breedte hem kon gaan bezien. Zou Hij mij wel tot de bruiloft noodigen? Ach, Hij-zelf heeft mij een akker gekocht en een juk ossen — en welk een akker!

Hier is Pinksterdooft en Pinkstergeweld en Pinksteimajesteit. De God van Pinksterfeest heeft zijn Geest gezonden, om twee dingen te doen in dezelfde oogenblikkelijkheid. Hij maakt het feest van verbreiding EN verdieping; Hij verbindt over-winnings-gejuich over de breedte met strijders-zuch-tingen uit de diepte; Hij zet zijn bouwwerk uit, en verdiept tevens zijn fundeering; Hij roept alle spelers tegelijk op het toneel, doch drijft, wij nu de slot-act komt, hun spanning op tot het uiterste. Het is vandaag expansie en consummatie. Toe-ver-gadering van nieuwe leerlingen (breedte) én be-handeling van het laatste punt van het agendum (consummatie). Hij roept ze ter bruiloft uit hegen en stegen (breedte), maar de voor-gerechten zijn van de tafel reeds afgenomen (rijpwording, consum-matie). Vele laatsten, die uit alle breedten komen, moeten wel de eersten zijn, want zij moeten het werk aanstonds meedoen in zijn moeilijksten, zwaarsten gang. „Ontwaakt gij die slaapt en sta op uit de dooden“; ook de graven gaan open, want breder dan alle veroveringstocht is de heigang, van wie uit graven zijn buit behaalt. „Ontwaak, gij die slaapt“; ook gij moogt meedoen. Maar verduur den grooten schrik: „Christus zal over u lichten“. Die vóór u wakker waren, hebben nog hun adventstijd gehad, d.w.z., toen ze wakker werden, mochten hun oogen langzaam aan zich aan het licht gewennen. Doch wie op den Pinksterdag de oogen opendoet — in de laatste eeuw — die moet aanstonds het volle licht verduren... Christus zal over hen lichten. De Heere nu is de Geest, de tweede Adam levendmakende Geest.

Heere, het is te veel!

Wie is een groot God, als Gij?

Dus is God zelf de eenige, die de tichelbakkers tot hun werk bekwaamen moet, door tot hun arbeid in te gaan, en daarin te zijn de eerste en de laatste. Maar die God doet dit ook. Hij heeft faraonisch geweld, en duizendmaal meer dan dat. Maar Hij heeft de liefde van den God van Israël. Waar het geweld geconsumeerd wordt, daar blijft de liefde niet in knop.

Doch nu, o Pinksterzoon van deze eeuw, nu hebt gij te gehoorzamen aan deze Pinksterwif.